שער מאמרי רז"ל — מסכת כתובות

מא' בגמ' מס' כתובות פ"א דט"ו ע"א וז"ל ר' יהושע אומר לא מפיה אנו חיין אלא הרי זו בחזקת מעוברת כו' שמעתי ממורי זלה"ה כי חכם אחד קדמון שהתוספות נסתפקו בתלמוד בג' מקומות ולא נתבאר להם פירושם והחכם ההוא ביאר שתיהם והשלישית לא ידע לפרשה ואלו הם השתים שביאר האחד היא מ"ש ר' יהושע לא מפיה אנו חיים דהול"ל אינה נאמנת וביאר כי הנה העולם מתקיים על שלשה דברים על הדין ועל האמת ועל השלום שנא' אמת ומשפט שלום שפטו בשעריכם ולפי שהאשה הזאת משקרת בדבריה לא מפיה אנו חיין ומתקיים העולם הב' הוא מ"ש בפ' שני דייני גזרות אדמון אומר הניח מעותיו על קרן הצבי וביאר כי קבלה בידו שטבע הצבי להחליף קרנותיו משבע שנים לשבע שנים כדוגמת הנחש המפשיט עורו אחד לשבע שנים וכשמחליף קרנות בסוף השנה השביעית טומנה בארץ באופן שאי אפשר לשום נברא בעולם למצוא אותם ולכן נקט האי לישנא דהניח מעותיו על קרן הצבי. הג' היא מ"ש במסכת ר"ה פ"ב א"ר דוסא ן' הרכינס עדי שקר הם כו' ולמחר כריסה בין שיניה כו' וזה הביאור לא נודע אצלו זהו מה שביאר מורי זלה"ה כי הנה נתבאר אצלינו בדרוש בינה ותבונה כי כשנכנס ז"א בתוך אימא בסוד העיבור כללות בינה ותבונה ונעשות פרצוף אחד לבד ונמצא כי המקום שהיה בתחילה בחי' הפה של התבונה שם הוא עתה בחי' הבטן (ד"ש ע"ג) של כללות הפרצוף הז"א וזה הוא מ"ש כריסה בין שיניה גם בזה תבין למה רז"ל מכנים את הבעילה בלשון דבור כמ"ש ראוה מדברת עם אחד בשוק וא"ל מה טיבו של עובר זה כו' ובגמ' רב אמר מדברת ממש ר' אסי אמר נבעלת וכן כינו אותה בל' אכילה כמש"ה אכלה מחתה פיה כי היסוד של הנקבה היא בחינת פ"ה כנז':

שם פ"ד דמ"ח ע"א וז"ל ת"ק סבר כי אמרינן עולה עמו ואינה יורדת כו' פי' כי הנה בהיות זו"ן בסוד העיבור באי' היה ז"א בבחי' תכ"ב והמלכות היתה תחתיו בחי' ד' וכאשר נולדו וינקו משדי אי' בשתי שנים דיניקה הגדילו וז"א נתפשט ונתגלו שש קצוותיו שלימים ואז המלכות לא נשארה תחת כל הו"ק כבתחילה אמנם עלתה עמו כפי עליתו כי כיון שחג"ת שלו נתפשטו ויצאו מתוך הנה"י שהיו כלולים בתוכם נשארה הנקבה דבוקה בסוף הג' ספי' בספירת הת"ת ועלתה עמו בעלייתו והיתה בסוד הת"ת כנודע כי יש אל נוק' דז"א בחי' אחרת למעלה אצל הת"ת דז"א עם היות עתה מציאותה למטה תחת היסוד ואח"כ בזמן הגדלות שחזר ז"א להגדיל עוד ונתוספו בו המוחין שהם חב"ד ונתבאר אצלנו כי החג"ת שלו נתעלו ונתהוו בבחי' חב"ד והנה"י נעשו בחי' חג"ת ואז עלתה גם היא מהת"ת שנתעלה בסוד הדעת כנז' וגם היא יש לה בחינה אחרת במקום הדעת והיא סוד ד' רבתי דאחד והיא בחי' קשר של תפילין של ראש והרי איך לעולם היא עולה עמו ואינה יורדת כשהוא עולה:

(דף ו' ע"א) שם פי"ג דקי"א ע"א וז"ל א"ר ירמיה בר אבא א"ר יוחנן כל המהלך ד' אמות בא"י מובטח לו שהוא בן עוה"ב כו' יש במצוה זאת ב' כוונות האחת ברחל והב' לאה כי כל אחת משתיהם נק' א"י כוונה האחת שהיא ברחל היא שתכוון כי רגלי ז"א שהם נו"ה שבו הם מהלכים ברחל וממשכים לה על ידי הליכה זו תרין מוחין שבה שהם חו"ב הנמשכים מנו"ה דז"א כנודע והם נעשים לה מן

המוחין דז"א אשר מצד אי' מנו"ה שבה שמתלבשים תוך נו"ה דז"א כנודע ותכוין כי ב' המוחין שבה הנעשים לה ע"י נו"ה דז"א הם ב' שמות י"ה במלוי יודין כזה יו"ד ה"י יו"ד ה"י והם בגימט' ע' כמנין הליכה. כוונה הב' שהיא בלאה באופן אחר כי הנצח וההוד המהלכים בה הם תרין פירקין עילאין דנו"ה שיש באימא שבתוך חו"ב דז"א משא"כ ברחל שהכוונה היתה בנו"ה עצמם דז"א. עוד יש שנוי אחר כי שם היו שני מוחין בלבד דמצד אימא כנ"ל ונרמזו במלת הליכה אבל בלאה הוא המשכת ד' מוחין וכלם מצד אבא כמו שנבאר האמנם לפי שאינם מאירים בה ד' מוחין אלא באמצעות אי' המלבשת אותו כנודע לכן צריך לכוין במלוי האחורים דהוי"ה דס"ג דאימא שהם בגי' קס"ו וכשתסיר מהם רבוע האותיות הפשוטות שהם בגי' ע"ב ישאר המלוי בגי' צ"ו כמנין מהל"ך נלע"ד עם הכולל וזהו כל המהלך ד' אמות בא"י מובטח לו שהוא בן העוה"ב ואמנם היות שם א"י שדברו בה רז"ל בלאה הוא לפי שעיקר שם זה הוא בלאה לפי שז"א נק' ישר' ולמעלה מן החזה יוצאת לאה לבדה מאחורי ולכן נקראת על שמו א"י אבל רחל יוצאת למטה מן החזה מאחורי וגם יעקב יוצא שם לפניו דז"א ולכן אין לה שם א"י בפרטות כמו בלאה ונבאר עתה ענין ד' מוחין דאבא המאירים בה כנ"ל אשר הם סוד הליכת ד' אמות בא"י שארז"ל וצריך תחילה שתעיין במה שביארנו בפ' שופטים במצות ולא ירבה לו נשים כי משתי המלכיות דאו"א המתלבשות תוך רישא דז"א נעשה ד' בחינות הנק' לאה אחת ביסוד דאבא ושנים ביסוד דאימא ואחת באחורי הדעת דז"א בסוד קשר תפילה של ראש והשתים הם ההארות של מלכות דאבא והשתים מלכו' דאימא וזה סדרם אבא אי' אבא אי' וההארות ד' מוחין דז"א הם מצד אבא נמשכות והנה בלאה ראשונ' הסמוכה עם יסוד דאבא שם מאירים כל ד' מוחין דאבא ובלאה הב' נסתלקה הארת חכמה דאבא ובלאה הג' נסתלקה הארת בינה דאבא. ובלאה הד' נסתלקו הארת עיטרא דחסד דאבא ואין שם רק הארת עיטרא דגבורה דאבא והנה כל אלו הד' הם מוחין דאבא ואין לנו עתה עסק במוחין דאי' והנה אעפ"י שהם ד' מוחין דאבא בבחי' ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן כנודע עכ"ז נודע כי כללות כל אבא הוא הוי"ה דע"ב דיודין וכולם נק' בחינת הוי"ה דיודין ונודע כי מלוי הויה דיודי"ן הוא בג' מ"ו כמנין אמ"ה ואלו הם סוד ד' אמות הנז' שהם הארות ד' מוחין דאבא אשר דרך כללותם הם הוי"ה דיודין כנז' והשורש שלהם נשאר בתוך מוחין דז"א והארתם לבד ושהם המלויים שלהם הם היוצאים ומאירים בד' בחי' לאה הנז' לכן אין אנו רומזים אלא למלוייהם בלבד שהם ד' פעמים מ"ו כמנין אמה. ועוד טעם (ד"ש ע"ד) אחר כי מלוי בגי' אלהים (ע"ב) שהוא דין והנקבה גם היא דינין ולכן אינו יוצא אליהם רק המלוי לבדו שהוא דין. והנה נתבאר טעם למה נק' אמה שהוא ע"ש ההארה בעצמה היוצאת שהיא מלוי דע"ב מ"ו כמנין אמ"ה. עוד טעם ב' בערך המקבל כי הנה הם ד' בחי' לאה נקבות וכל אחת נקראת אמה אימא ואל תקרי ד' אמות אלא ד' אימות. עוד טעם ג' בערך המקום שמשם יוצאים והוא כי אעפ"י שכל ד' לאות האלה נעשים משתי מלכיות דאו"א כנ"ל עכ"ז כלם נקראים ע"ש אימא עלאה ולכן נקראים אמות לשון אימות והוא כי לולי שנכנס' מלכות דאבא תוך אימא לא היתה מצטיירת שם אותה ההארה הנק' לאה ולכן נקראים כלם על (שם אותה האר' הנקר' לאה) אימא אמנם נק' אמות ולא אימות לרמוז כי שם אהי"ה הוא בבינה ויש בו מ"א אותיות כמנין א"ם בפשוטו ובמלויו ובמלוי מלויו והנה הם ד' בחי' א"ם ולכן נקראים ד' אמות: